

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ETİK KURULU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönergenin amacı, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'nun yönerge kapsamına giren her türlü bilimsel araştırma, çalışma, yayın ve etkinliklerde uyulması gereken bilim etiği kurallarını ve Amasya Üniversitesi sosyal ve beşerî bilimler alanında, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunun oluşumu, görev, yetki, sorumluluk, çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu yönerge, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler alanı çalışanlarının,

a) Yürürlükteki mevzuat hükümleri gereğince akademik unvanların elde edilmesi aşaması ve sonrasında yapılan her türlü bilimsel araştırma ve çalışma, yayın, eğitim-öğretim, gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve /veya yürütülen bilimsel araştırma ve geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

b) Yüksek Lisans veya doktora eğitimi sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

c) Üniversite mensuplarınca yurtiçinde ve yurtdışında her çeşit basın, görsel, işitsel ve dijital yayın organlarında yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayımla ilgili etik sorunlarını,

ç) Üniversitede yapılacak araştırmalarda kullanılacak deneklerde ve çevrebilim ile ilgili çalışmalarda yapılan etik ihlallerini kapsar.

(2) Katılımcıların araştırma öncesinde, esnasında ve sonrasında haklarının korunması, zarar görmelerinin önlenmesi, bilgilendirilmiş olarak onaylarının alınmasını sağlamak üzere, katılımcılar üzerinde yürütülecek sosyal bilimler alanındaki araştırmalar ile tarihi eserler ve kültür varlıkları üzerinde yapılacak her türlü bilimsel araştırma ve çalışmaları, çevrenin korunmasını da göz önünde tutarak etik yönden değerlendirmeyi ve çalışmanın etik açıdan uygun olup olmadığı konusunda karar vermeyi kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14., 42. ve 65. maddelerine, "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" hükümlerine ve "Yükseköğretim Kurumları Etik Davranış İlkeleri" ne dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen kavram ve terimlerin tanımları aşağıda belirtilmiştir

a) Araştırma: Etik Kurul Onay Belgesi almak üzere kurula sunulan ve ikinci madde kapsamında bulunan bilimsel çalışmaları,

b) Başkan: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu Başkanı'nı,

c) Başkan Yardımcıları: Başkanın kendisine yardımcı olmak üzere görevlendirdiği Kurul üyelerini,

ç) Birim: Amasya Üniversitesi'ne bağlı Fakülte, Enstitü, Yüksekokul, Araştırma Merkezi vb.leri,

d) Etik Kurul: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'nu,

e) Mensup: Amasya Üniversitesi akademik personeli ve öğrencilerini,

f) Raportör: Başkan tarafından havale edilen başvuru dosyası ile ilgili bilgi, belge ve dokümanları inceleyip raporlaması amacıyla Etik Kurul tarafından seçilen üyeyi,

g) Rektör: Amasya Üniversitesi Rektörü'nü,

ğ) Rektörlük: Amasya Üniversitesi Rektörlüğü'nü,

h) Sorumlu Araştırmacı: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'ndan etik onayı almak için başvuran kişiyi,

ı) Uzman: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'na yapılan araştırma önerisi başvurularının değerlendirilmesinde görüşlerinden yararlanılan ve ilgili alanda uzmanlaşmış Üniversite içinden veya dışından bilim insanlarını,

- i) Üniversite: Amasya Üniversitesi'ni,
j) Üye: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu Üyesi'ni
k) Senato: Amasya Üniversitesi Senatosu'nu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

MADDE 5- (1) Üniversite, sosyal araştırmalardaki etik anlayışını temelinde evrensel ahlak ilkelerine bağlılık; doğruluk, öz eleştiri, objektiflik, tarafsızlık, açıklık, bilimsel kuşkuculuk, eleştirel bakış, yeni kavramlara açıklık, bilimsel araştırma disipliniyi korumak, özgünlük ve yenilikçilik esasına dayandırmaktadır. Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler, YÖK'ün ilgili yönergesinde tanımladığı şekliyle Sosyal Bilimler Etik Kurulu'na aykırı eylemleri kapsar. Bu eylemler şunlardır:

a) **İntihal:** Başka yazarlara ait özgür fikirleri, yöntemleri, verileri ve eserleri bilimsel kurallarına uygun atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eserleri gibi göstermek,

1) Aynı kaynağa göre kaynak göstermeden yapılan intihaller;

a. **Mevcut yazı:** Pek çok kaynaktan temin edip kendisine ait gibi göstermek,

b. **Zayıf/Yetersiz Gizleme:** Paragraf içerisi bulunan anahtar kelimeleri değiştirerek gizlemek,

c. **Fotokopi:** Belli bir kaynaktan bir bölümünü aynen almak,

ç. **Emek Tembelliği:** Özgün bir çalışma oluşturmak için emek harcamak yerine çalışmanın büyük bir bölümünü başka kaynaklardan alıntılarla doldurmak,

2) Kaynak göstererek yapılan intihaller:

a. **Unutulan Dipnot:** Yazar adının verilip tam kimliğin verilmemesi ile orijinal kaynağa ulaşılmasına engel olmak,

b. **Yanlış Bilgilendirme:** Yanlış künye verilerek orijinal kaynağa ulaşılmasına engel olmak,

c. **Becerikli Atıf Yapma:** Tüm kaynaklara atıf yapıp tırnak işareti kullanılması buna rağmen araştırmanın hiçbir orijinal fikir içermemesi.

ç. **Mükemmel Suç:** Yazarın bazı yerlerde kaynaklara atıf yapıp yazının kalan kısımlarındaki yorumların kendisine ait olduğu fikrini uyandırma amacıyla bazı kaynaklara atıfta bulunmaması.

b) **Sahtecilik:** Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verilerin kullanılması,

c) **Çarpıtma:** Araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif ederek araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların menfaatleri doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,

ç) **Tekrar yayım:** Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,

d) **Dilimleme:** Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,

e) **Haksız yazarlık:** Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dahil etmek veya olan kişileri dahil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dahil ettirmek,

f) **Uydurma:** Araştırmada bulunmayan verileri üretmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak,

g) **Destek belirtmeme:** Destek gören araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum veya kuruluş desteğini belirtmemek,

ğ) **Yazar adlarında değişiklik yapma:** Araştırma ve makalede ortak araştırmacı ve yazarların yazılı görüş birliği olmadan, araştırmada aktif katkısı bulunanların isimlerini çıkartmak veya yazarlıkla bağdaşmayacak katkı nedeniyle yeni yazarlar eklemek veya yazar sıralamasını değiştirmektir.

(2) Diğer etik ihlal türleri;

1) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanmak,

2) İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarda hasta haklarına saygı göstermemek,

- 3) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hıkümlerine aykırı davranmak,
- 4) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,
- 5) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkanları ve cihazları amaç dışı kullanmak,
- 6) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak,
- 7) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak,
- 8) Araştırma ve deneylerde, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermek,
- 9) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.
- 10) Araştırma ve deneylerde ilgili mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hıkümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak,
- 11) Araştırmacılar ve yetkililerce yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak,
- 12) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,
- 13) Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlarla ilgili yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak olarak sıralanabilir.

Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı olarak değerlendirilemeyecek haller

MADDE 6- (1) Bir başkasına ait üslup ve ifadenin aynen kullanılmaması şartıyla, anonim bilgilerin, bilim alanlarının temel bilgilerinin, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermelerin çalışmalarda kullanılması etik ihlal olarak değerlendirilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurulunun Oluşumu, Amaçları, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Etik Kurulunun Oluşumu

MADDE 7- (1) Kurul, etik olmayan davranışlar nedeniyle idari veya adli ceza almamış ilgili alanda Senato'nun önereceği öğretim üyeleri arasından rektör tarafından görevlendirilir. Etik Kurul, biri başkan olmak üzere en az beş, en çok dokuz üye ile görev yapar. Başkan, kurul üyeleri arasından en çok iki yardımcı seçer. Kurul, Üniversitemiz sosyal bilimlerinin farklı birimleri alanında görev yapmakta olan öğretim üyelerinden oluşturulur.

(2) Etik olmayan davranışları nedeniyle idari veya adli bir ceza almış üyelerin kurul üyeliği, cezayı aldığı tarih itibariyle düşer.

(3) Başkan rektör tarafından iki yıl süre ile atanır. Görev süresi biten başkan aynı usulle tekrar atanabilir.

(4) Üyelerin görev süresi iki yıldır. Görev süresi biten üye, aynı usulle yeniden seçilebilir.

(5) Üyeler gizlilik taahhütnamesini imzalayarak göreve başlar.

(6) Etik Kurul ilk toplantısında kurul başkanı tarafından bir başkan yardımcısı ve bir raportör seçilir. Başvuru konusuna göre her başvuru için ayrı bir raportör görevlendirilebilir.

(7) Başkanın olmadığı durumlarda başkan yardımcısı başkana vekalet eder.

(8) Etik Kurul üyeliğinden çekilme, rektörün onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer.

(9) Boşalan üyelik için kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle 15 gün içinde yeni üye seçilir.

(10) Kurul tarafından gerekli görölmesi halinde çalışmaların verimliliğini sağlamak amacıyla Sosyal Bilimler alanlarında üç öğretim üyesinden oluşan farklı bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları da oluşturulabilir. Bu kurula üye seçimi, kurulun oluşumu, görev, yetki, sorumluluk ve çalışma esaslarını Sosyal Bilimler Etik Kurulu belirler.

(11) Bir takvim yılı içinde, izinsiz ve özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmaması veya en az altı ay süreyle izinli olunması hallerinde Etik Kurul üyeliği kendiliğinden düşer.

(12) Etik ihlali nedeniyle hakkında mahkumiyet kararı verilen veya disiplin cezası alan kişiler Kurula üye olamaz ve üye iseler üyeliği kendiliğinden sona erer.

(13) Görev süresi sona eren üye yerine, Rektör tarafından kalan süreyi tamamlamak üzere yeni bir üye görevlendirilir

Etik Kurul Sekreteryası

MADDE 8- (1) Etik Kurulun sekreteryası görevi, Üniversite Genel Sekreterliği'nce yürütülür.

Kurulun amaçları

MADDE 9 -(1) Katılımcıların araştırma öncesinde, esnasında ve sonrasında haklarının korunması, zarar görmelerinin önlenmesi, bilgilendirilmiş olarak onaylarının alınmasını sağlamak için, katılımcılar üzerinde yürütülecek sosyal bilimler alanındaki araştırmalar ile tarihi eserler ve kültür varlıkları üzerinde yapılacak her türlü bilimsel araştırma ve çalışmaları, çevrenin korunmasını da göz önünde tutarak etik yönden değerlendirmek ve çalışmanın etik açıdan uygun olup olmadığı konusunda karar vermektir.

(2) Etik ihlal iddialarını incelemek; inceleme kapsamında rektörlük aracılığıyla gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve inceleme kapsamında gerekli diğer işlemleri yapmak,

(3) İnceleme sonucunda alınan kararları rektörlüğe sunmak,

(4) Akademik, araştırma ve yayın etiği konularında muhtemel etik dışı eylemleri ortadan kaldırmak için, ilgili birim ya da kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak farkındalık arttırmak amacı ile eğitici ve önleyici faaliyetler düzenlenmesini sağlamak üzere birim ve enstitülere önerilerde bulunmak.

Kurulun görevleri

MADDE 10-(1) Sosyal Bilimler Etik Kurulu'nun görevleri;

a) Değerlendirme için standart formlar oluşturmak,

b) Kurula yapılan uygun başvuruları kabul etmek,

c) Etik Kurul Onay Belgesi gerektiren ve başvurusu kabul edilen bilimsel araştırma ve çalışmalara ait anket, test, ölçek, mülakat, gözlem, resim, çizim, video film, ses kaydı ve benzeri veri toplanmasında kullanılan her türlü yazılı, sözlü, sesli veya görüntülü ölçüm araçlarını ve içeriğini etik açıdan değerlendirmek,

ç) Etik açıdan uygun olup olmadığı konusunda karar vermek,

d) Etik ihlali iddialarını, ilgili YÖK yönergesinde tanımlanan çalışma usul ve esasları doğrultusunda incelemek; inceleme kapsamında rektörlük aracılığıyla gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve inceleme kapsamında gerekli diğer işlemleri yapmak,

e) Etik ihlali inceleme sonucunda alınan kararları rektörlüğe sunmak,

Etik Kurulun çalışma usul ve esasları

MADDE 11- (1) Etik Kurul çalışmaları aşağıdaki esaslara göre gerçekleşmektedir:

a) Etik Kurul; başkanın veya bulunmaması halinde başkan yardımcısının en az bir hafta önce gündemli çağrısı üzerine üye sayısının salt çoğunluk katılımı ile toplanır. Toplantı kapalı usulde yapılır. Etik Kurul üyeleri, başvuru dosyalarının içeriğini Etik Kurul toplantısı dışında başkaları ile tartışmaz ve dosyaların içeriği hakkında bilgi vermez.

b) İlan edilen toplantı gününden beş günü öncesi mesai saati bitimine kadar eksiksiz teslim edilen dosyalar ilk kurul toplantısı gündeminde yer alır.

c) Başkan ve yardımcıları kurula yapılan başvuruları inceler.

ç) Raportör, toplantı öncesinde bir inceleme raporu hazırlar. Toplantıdan bir gün öncesi kurul üyelerine elektronik ortamda iletir. Raportör, toplantı esnasında kurula söz konusu başvuru hakkında bilgi verir.

d) Kurul, kendisine yapılan başvuruları en geç iki ay içerisinde karara bağlar.

e) Dosya ile hazırlanan rapor, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır.

f) Kurul tarafından düzeltilmesi ya da eksikliklerinin tamamlanmasına karar verilen araştırma önerilerinin, araştırmacılar tarafından düzeltilerek tekrar kurula başvurusu yapılabilir ve bu başvuru, yapılan ilk toplantıda yeniden değerlendirilir.

g) Gerek görülen hallerde kurul dışından uzmanların ya da danışmanların görüşüne başvurulabilir. Bu kişiler, toplantıya davet edilebilecekleri gibi yazılı görüşleri de alınabilir. Uzman veya danışmanların kurulda oy hakları yoktur.

ğ) Kurul üyesinin kendisinin ve/veya ikinci derece dâhil kan bağı olanlar, sıhrî ve yakın hısımları ile evlatlıklarının araştırmalarının görüşülmesi ve oylanması sırasında söz konusu üye toplantıya katılamaz ve bu durumda ilgili üye için kurul toplantısında devamsızlık söz konusu edilmez.

h) Kurul, katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada çekimser oy kullanılmaz. Oy eşitliği sağlandığında ise başkanın oyu yönünde karar verilmiş kabul edilir.

i) Etik Kurul üyeleri ile Etik Kurulun sekreteryasını yapanların gizliliğe riayet etme ve sır saklama yükümlölükleri vardır. Etik Kurula intikal eden bir konuda, daha önce bu işlemden taraf olan Etik Kurul üyesi varsa, bu üye toplantının ilgili kısmına katılmaz ve oy kullanmaz.

i) Etik Kurul, dosya üzerinden inceleme yapar; gerekli görölmesi halinde ilgili kişilerden yazılı ya da sözlü bilgi alır.

j) Etik Kurul, Üniversite dışı kurum ve kuruluşlarla yazışmalarını rektörlük aracılığıyla yapar.

k) Etik Kurula başvuru üzerine ilk inceleme raportör üye tarafından şekil yönünden yapılır. şekil yönünden yapılan incelemede başvuru dosyasında eksiklik tespit edilir ise, 15 gün içinde tamamlanması için dosya başvuru sahibine iade edilir. İlgili kişi gerekçe göstererek dosyayı tamamlamak için ek süre isteyebilir. Dosya üzerinde inceleme en geç iki ay içinde sonuçlandırılır ve başvuru sahibine yazılı olarak bilgi verilir.

l) Etik ihlal incelemelerinde aşağıdaki kişiler; bilirkişi ve uzman olarak görevlendirilemezler:

1) İlgilinin, doçentlik jürilerinde görev almış, lisansüstü tez danışmanlığını yapmış ve ortak yayın yapmış olanlar,

2) İlgilinin kendi bölümünde/anabilim dalında görev yapan öğretim üyeleri,

3) İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,

4) İlgili ile aralarında husumet bulunan kişiler.

(2) Sosyal Bilimler Etik Kuruluna ulaşan etik ihlal iddiaları ile ilgili başvurularda:

a) Söz konusu iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler etik kurula iletilir.

b) Kurul gönderilen her başvuru dosyası için ayrı ayrı dosya açar.

c) Kurul, YÖK Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde belirtilen çalışma esaslarına göre hareket eder.

ç) Alınacak kararlar, ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği kurulunda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve Kurul üyelerince imzalanır. Karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır.

d) Kurulca alınan nihai kararlar inceleme raporu niteliğinde olup, bu kararlar onaylanmak ya da başka bir karar alınmak üzere rektörlüğe sunulur.

e) Kurul üyeleri, uzman ve bilirkişiler yaptıkları incelemeyle ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri açıklayamazlar.

f) Etik Kurulun inceleme sürecinde diğer kurum ve kuruluşlarla her türlü yazışmalar rektörlük aracılığıyla yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurul Onayı Almak İçin Yapılan Başvuruların şekli ve Değerlendirilmesi

Etik Kurul onayı almak için yapılan başvuruların şekli

MADDE 12- (1) Katılımcılar üzerinde yapılacak yüz yüze veya bilgisayar ortamında gerçekteşirilecek her türlü anket, test, ölçek, mülakat, gözlem, resim çizim, video film ve ses kaydı niteliğindeki veri toplama yöntemleriyle yapılan bilimsel araştırma ve çalışmaların etik açıdan değerlendirilebilmesi için, tüm araştırmacıların çalışmaya başlamadan önce kurula başvuru yapması gerekir.

(2) Başvuru, sorumlu araştırmacı tarafından Etik Kurulu Başkanlığına Ek-1'de yer alan başvuru dilekçesi ile yapılır. Dilekçe ekinde, Ek-2'te yer alan Başvuru Formu ve Ekleri sunulur. Projelerin ilgili kuruma (TÜBİTAK, Üniversite vb.) sunulduğu şekli ile tam metni başvuruya eklenir (eğer proje kapsamında anket vb. gerçekteşirilecekse ilgili dokümanların da sunulması gerekir.)

(3) Etik Kurul tarafından belirlenen başvuru usulüne uygun şekilde; başvurularda istenen bilgi ve belgeler-çalışmanın başlığı, saha araştırmasının yapılacağı tarih, izin alınması istenen kurum ya da kurumların listesi, kime uygulama yapılacağı ve uygulama yapılacak yaklaşık kişi sayısı, çalışma özeti

ve eğer araştırmada kullanılacak ölçek bir başkası tarafından geliştirilmişse o kişiden alınmış ölçek kullanım izni belgesi vb. başvuru formuna eklenmelidir.

(4) Kurulun belirlediği belgeler hazırlanarak elektronik ortamda kurul sekreteryasına teslim edilir. Başvuru sahibinin ismi ve imzası bulunmayan dilekçeler işleme konulmaz.

(5) Raportörün ön incelemesinden geçen başvurular, Etik Kurul gündemine alınır.

(6) Kurul, başvurusu yapılan araştırma projelerini çalışmanın amacı, yöntemi, yararları ve olası tehlikelerini, bütçesini göz önünde bulundurarak etik açıdan değerlendirir. Değerlendirme sonucunda "Kabul", "Düzeltilme Gereklidir", "Red", şeklinde karar verir. Başvurusuna "Düzeltilme Gereklidir" kararı verilenler sorumlu araştırmacıya elektronik ortamda bildirilir. Araştırmacı gerekli düzeltmeleri yaparak veya eksiklikleri gidererek tekrar kurula başvuru yapabilir.

(7) Etik Kurul tarafından uygun olmadığı kararı verilen veya Kurul onayı alınmadan yapılan araştırmaların etik, yasal ve idari sorumluluğu araştırmayı yapan sorumlu araştırmacıya aittir.

(8) Kurul, dosya ile ilgili kararını aldıktan sonra, sorumlu araştırmacı dosyasının sonuç kararını kurul sekreteryasından alır. Sonuç, ayrıca sorumlu araştırmacıya elektronik ortamda bildirilir.

(9) Etik Kurulu'nun olumlu görüş verdiği bir araştırmanın etik ilkelere uygun bir şekilde yapılmadığı tespit edilirse, Etik Kurulu ve araştırmacıların bağlı olduğu kurumun amiri durum hakkında bilgilendirilir, araştırma hala devam ediyorsa durdurulur. Etik Kurulu, durumu ilk toplantısında gündemine alır ve kararı iptal edebilir.

(10) Çalışma onay aldıktan sonra ölçme araçlarında (anket, test, ölçek, mülakat, gözlem, resim, çizim, video film, ses kaydı ve benzeri) yapılacak değişiklikler tekrar kurulun onayına sunulmalıdır. Kurul onayına sunulmadan yapılan tüm değişikliklerin yasal ve idari sorumluluğu araştırmacılara aittir.

(11) Araştırmacılar, elektronik ortamda değerlendirme sonucunun uygun görüldüğu kendisine bildirilmeden araştırmanın veri toplama aşamasına başlayamaz.

(12) Toplanan verinin doğruluğundan, gizliliğinden ve yeti güvenliğinden araştırmacılar sorumludur.

(13) Etik Kurulu'nun yazışmalarını ve arşiv işlerini yürütmek üzere bir sekreter, toplantı odası ve arşiv yeri ile Etik Kurulu'nun ihtiyacı olan büro ve kırtasiye malzemeleri ve yazışma giderleri Rektörlük tarafından temin edilir.

(14) Büro hizmetlerinin ve başvuruların gündeme alınması ile ilgili işlemlerin aksamadan yürütülmesinden raportör sorumludur. Etik Kurulu, tüm yazışmalarını raportör aracılığıyla yapar. Kurum dışı yazışmalarda rektörlüğün bilgisi ve onayı gerekir.

Etik Kurulu'na Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğini İhlal ettikleri gerekçesiyle gelen dosyalarda inceleme sonucunda yapılacak işlemler:

MADDE 13- (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemlerde bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli disiplin işlemleri ile diğer idari, hukuki ve cezai işlemler Üniversite tarafından yapılır.

(2) Etiğe aykırı eyleme konu olan eserle daha önce akademik unvan elde etti ise kişi hakkında yapılan işlemler sonucunda alınan etik ihlal kararı sebebiyle bu unvanın geri alınıp alınamayacağı hususu da Üniversite yönetimi tarafından değerlendirilir.

(3) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekteşmesi halinde asil yazar, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişiye kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(4) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı bir eylemin tespit edilmesi halinde Üniversite tarafından ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kamu kurumuna da bilgi verilir.

(5) Etik ihlal kararları en geç bir ay içerisinde Üniversite Etik Kurulu Başkanlığına bildirilir.

BEŐİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Gizlilik

MADDE 14- (1) Sosyal Bilimler Etik Kurul Kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir. Etik Kurulun tespitleri hakkında bu Yönergede belirtilen kişi ve kuruluşlar ile başvuru sahibinden başkasına bilgi verilmez.

Etik ihlallerine ilişkin kayıtlar

MADDE 15- (1) Bu düzenleme kapsamında yapılan inceleme sonucunda alınacak kararlar Kurul ve Üniversite tarafından gizlilik ilkesine riayet edilmek suretiyle uygun bir şekilde dosyalanıp saklanır.

(2) Doçentlik sınavına başvuruda bulunan adaylar dışında kalan hakkındaki bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin şikâyet ve ihbar başvuruları, iddiada bulunulan eylemi gerçekleştirdiği sırada bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumunca değerlendirilerek karara bağlanır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 16- (1) Bu Yönergede ve Bilim Etiği Kılavuzu'nda hüküm bulunmadığı durumlarda "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

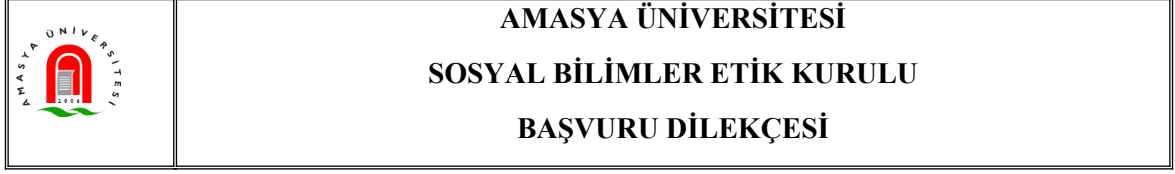
MADDE 17- (1) Bu Yönerge, Amasya Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Yönerge hükümleri Rektör tarafından yürütür.

Üniversitemiz Senatosunun 31.03.2021 tarihli ve 2021/77 sayılı Kararı ile kabul edilmiştir.

Ek-1

Sosyal Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı'na

..... adlı
proje/tez/araştırmamızın etik açılarından incelenmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Sorumlu Araştırmacı

Unvanı Adı Soyadı :

Çalıştığı Kurum-Birim :

Tarih ve İmza :

Eki: 1- Başvuru Dilekçesi (Bu belge)

2- Başvuru Formu ve Ekleri

Ek:2

	AMASYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ETİK KURULU BAŞVURU FORMU
---	--

Üniversitemiz mensuplarının yapacağı ya da üçüncü şahıslarca üniversitemizde Sosyal Bilimler ile ilgili yapılması planlanan, proje/tez/araştırma çalışmaları kapsamında “**etik kurul onayı gerektiren arazi çalışmaları, fiziksel müdahale içermeyen gözlemsel ve betimsel nitelikte araştırmalar**” (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları, ses ve görüntü kayıtları vb.) için etik kurul başvuru formudur.

Araştırmanın Adı Araştırmanın Amacı	
Sorumlu Araştırmacı	İmza
Yardımcı Araştırmacılar	İmza
Sorumlu Araştırmacının Bağlı olduğu Kurum / Kuruluşlar	

Etik Kurula Başvuru Durumu:	
☐	Yeni Başvuru
☐	Tekrar Başvuru (<i>revizyon</i>)
☐	Protokol veya Ekip Değişikliği
☐	Daha Önce Onaylanmış Bir Projenin Devamı

Araştırmanın Niteliği	
☐	Bilimsel Araştırma Projesi (BAP)
☐	Tezli Yüksek Lisans/ Tezsiz Yüksek Lisans Projesi
☐	Doktora/Sanatta Yeterlilik Tez Projesi
☐	Araştırma/Yayın
☐	Diğer (<i>belirtiniz</i>):

Sorumlu Araştırmacı			
Unvanı, Ad-Soyadı	Telefon (İş-Cep)	e-mail	Görev yeri/Kurum adresi

Diğer Araştırmacılar (Ekip)			
Unvanı, Ad-Soyadı	Telefon (İş-Cep)	e-mail	Görev yeri/Kurum adresi
1			
2			
3			
4			

Veri Toplama Aracının/Araçlarının Türü			
☐	Anket/Test	☐	Veri kaynakları taraması
☐	Ses ve görüntü kayıtları	☐	Sistem-model geliştirme çalışması
☐	Görüşme/Gözlem	☐	Ölçek (<i>skala</i>) geliştirme çalışması
☐	Dosya taraması	☐	Diğer (<i>Belirtiniz</i>):

Veri Toplanması Planlanan Dönem			
Başlangıç		Bitiş	Tahmini araştırma süresi (ay)
Veri Toplanması Planlanan Yerler/Mekanlar, Kurum ve Kuruluşlar			
1		4	
2		5	
3		6	

Araştırmayı Kurum/Kuruluşlar	Destekleyen	Araştırmayı Desteklemesi Planlanan Kurum/Kuruluşlar	
☐	Yoktur	☐	Yoktur
☐	Üniversite (<i>belirtiniz</i>):	☐	Üniversite (<i>belirtiniz</i>):
☐	TÜBİTAK	☐	TÜBİTAK
☐	DPT	☐	DPT
☐	Kalkınma Ajansı	☐	Kalkınma Ajansı

☐	Diğer (belirtiniz):	☐	Diğer (belirtiniz):
☐	Uluslararası (belirtiniz):	☐	Uluslararası (belirtiniz):

1. Araştırma katılımcılara herhangi bir şekilde yanlış/yanlış bilgi vermeyi, ya da çalışmanın amacını tamamen gizli tutmayı gerektiriyor mu?

Evet Hayır

Evet ise açıklayınız:

2. Araştırma katılımcıların fiziksel veya ruhsal sağlıklarını tehdit edici sorular içeriyor mu?

Evet Hayır

Evet ise açıklayınız:

3. Katılımcıların kişilik hakları ve özel bilgileri korunmakta mıdır?

Evet Hayır

Hayır ise açıklayınız:

4. Araştırmaya reşit olmayan çocuklar, kısıtlı ya da engelliler katılmakta mıdır?

Evet Hayır

Evet ise açıklayınız (Çalışmada “Veli İzin Formu” yer almakta mıdır?):

5. Katılımcılara araştırmanın niteliği hakkında yeterince açık ve anlaşılabilir bilgi verilmekte midir (gönüllü katılım formu)?

Evet Hayır

Hayır ise açıklayınız:

6. Gönüllü katılımı bozacak ve katılımcıları suistimal edecek tehditlere karşı ne gibi önlemler alınmıştır?

Açıklayınız:

7. Gönüllülerin katılma ve çıkma/çıkarılma koşulları açık ve net olarak belli midir?

Açıklayınız:

8. Beklenen katılımcı sayısı (tahmini)

9. Katılımcıları en iyi tanımlayan seçenekleri işaretleyiniz.

☐	Okulöncesi Çocuklar	☐	Kadınlar
☐	İlköğretim Öğrencileri	☐	Erkekler
☐	Lise Öğrencileri	☐	İşsiz Yetişkinler
☐	Üniversite Öğrencileri	☐	Zihinsel Engelli Bireyler
☐	Çocuk İşçiler	☐	Fiziksel Engelli Bireyler
☐	Yetişkinler	☐	Tutuklular
☐	Yaşlılar	☐	Diğer (belirtiniz)

10. Aşağıda yer alan uygulamalardan, çalışma kapsamında yer alacak olanları işaretleyiniz.

☐	Anket	☐	Görüntü kaydı
☐	Mülakat	☐	Ses kaydı
☐	Gözlem	☐	Görüşme
☐	Bilgisayar ortamında test/anket	☐	Diğer (belirtiniz):

EKLER:

	<p style="text-align: center;">AMASYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ETİK KURULU TAAHHÜTNAME</p>
---	---

(Bu bölüm imzalar dahil bir bütün olarak tek bir sayfede olacaktır)

- Başvuruda verilen tüm bilgilerin eksiksiz ve doğru olduğunu,
- Bu projenin kurulunuza sunduğumuz hali ile daha önce başka bir etik kurula sunulmadığını,
- Araştırma ekibininin araştırma hakkında bilgilendirileceğini,
- Araştırma etik ilkelerine uyulacağını;
- Araştırma ve araştırmanın uygulanması sırasında beklenmeyen ters bir etki ya da bir olay olduğunda Etik Kurulun haberdar edileceğini,
- Araştırma durdurulmuş ise bunun derhal Etik Kurula bildirileceğini,
- Araştırmanın başlatılabilmesi için Bakanlık izninin gerekli olduğu durumlarda, Bakanlık izin yazısı olmaksızın araştırmanın başlatılamayacağını,
- Araştırmanın Etik Kurul tarafından onaylandığı tarihten itibaren 6 (altı) ay içinde başlatılmadığı veya araştırmadan vazgeçildiği durumda, konu ile ilgili olarak Kurulunuzun bilgilendireceğini,
- Araştırma ekibinde ortaya çıkacak değişikliklerde ve araştırma protokolünde amaç, yöntem vb gibi husulardaki değişikliklerin yazılı olarak Etik Kurula bildireceğini, sözkonusu değişikliğin Kurul onayından önce yürürlüğe sokulmayacağını,
- Araştırma tamamlandığında “araştırma sonuç raporunu” ve makale olarak yayımlandığında, makalenin tam metin bir kopyasının Kurulunuza sunulacağını,
- Araştırma ekibinde Kanun, Kanun Hükmünde Kararname vb yolla kamudan ihraç edilmiş birinin yer almadığını,
- Bu çalışmada uygulanacak olan veri toplama aracının seçimi ve/veya kullanımı sırasında fikri mülkiyet haklarından kaynaklanan etik kuralların ihlal edilmeyeceğini,

Taahhüt ederim/ederiz.

Tarih : /.... / 20....

Araştırmanın Adı :

AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ETİK KURULU
ÖRNEK ARAŞTIRMA GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, başlıklı bir araştırma çalışması olupamacını taşımaktadır. Çalışma, tarafından yürütülmekte ve sonuçları ileortaya konacaktır / gelişimine ışık tutulacaktır.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda, (*araştırmanın türü/türleri*) yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- İsmınızı yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.
- Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı Üniversitesi bölümünden ...'ya yöneltebilirsiniz.

Araştırmacı Adı :

Adres :

İş Tel :

Cep Tel :

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabilceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

(Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra veri toplayan kişiye veriniz.)

Katılımcı Ad ve Soyadı :

İmza :

Tarih :/.../20....

Not: Araştırmanın onaylanması durumunda, Etik Kurulunuzun “İzleme – Denetleme” görevi gereği olarak lüzumu halinde ve her hangi bir aşamada haberli / habersiz denetlenebileceğini biliyor ve kabul ediyorum/ediyoruz.

Araştırma Ekibi

Proje/araştırma/tez Yürütücüsü	İsim, Soyisim	İmza
Araştırmacılar		

AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ETİK KURULU
GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU(VELİ İZİNİ)

Sayın Veli,

Bu çalışma, başlıklı bir araştırma çalışması olupamacını taşımaktadır. Çalışma, tarafından yürütülmekte ve sonuçları ileortaya konacaktır / gelişimine ışık tutulacaktır.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda, (araştırmanın türü/türleri) yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.
- Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı Üniversitesi bölümünden ...'ya yöneltebilirsiniz.

Bu bilgileri okuyup bu araştırmaya gönüllü olarak katılmanızı ve size verdiğimiz güvenceye dayanarak bu formu imzalamanızı rica ediyoruz. Sormak istediğiniz herhangi bir durumla ilgili bizimle her zaman iletişime geçebilirsiniz. Araştırma sonucu hakkında bilgi almak için iletişim bilgilerimizden bize ulaşabilirsiniz. Formu okuyarak imzaladığınız için çok teşekkür ederiz. Saygılarımızla...

Araştırmacı Adı :

Adres :

İş Tel :

Cep Tel :

Velisi bulunduğum sınıf öğrencisi

yapılacak olan isimli çalışmaya katılmasına izin veriyorum.

Tarih :/...../.....

Katılımcı Öğrenci Ad-Soyad:

İmza:

Öğrenci Velisi

Ad-Soyadı:

Adres:

Tel:

İmza :